

Akademik
general-pukovnik
MIHAILO APOSTOLSKI

Tito — strateg revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije

U najsudbonosnijim momentima za narode i narodnosti Jugoslavije, na čelu Komunističke partije Jugoslavije stajao je Josip Broz Tito — ličnost širokog horizonta, dalekoviđa u predviđanjima, uporna i istrajna u borbi — čovek koji je sve svoje sposobnosti stavio u službu klasi kojoj pripada, svome narodu i službi progresa uopšte.

Tito kao celovita ličnost izgrađivao se i uzdizao na delima Marksa, Engelsa i Lenjina. Kalio se u oktobarskoj revoluciji i u prvim redovima izuzetno teške borbe Komunističke partije Jugoslavije protiv buržoaske vlasti stare Jugoslavije. Samo tako prekaljen borac, kada je Jugoslavija bila pregažena i rasparčana, kada je buržoaska vlast kapitulirala, mogao je da visoko digne zastavu Partije i pred nemačkom invazijom — da ne priznaje ni kapitulaciju, ni stanje stvoreno aprilskim ratom 1941. godine. Tito je tada odlučno izgovorio »ne«, kao što je to činio i u svim sudbonosnim momentima, jednovremeno ističući spremnost da prihvati borbu i zaštititi interese radničke klase i naroda i narodnosti Jugoslavije. Josip Broz Tito, kao generalni sekretar Partije, osećajući puls naroda, bio je siguran da će narod prihvatiti njegov poziv za borbu s apsolutnim uverenjem da se time štite interesi i radničke klase i širokih narodnih masa.

Udaljavanjem od sudbonosnih događaja naše generacije, buduća pokoljenja će još više osećati potrebu da upoznaju i proučavaju dela i ličnost druga Tita — velikana, koji je tokom drugog svetskog rata izrastao u izvanrednog političkog i vojnog stratega revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije, a u periodu posle drugog svetskog rata, u retko autoritativnog državnika na planu politike za očuvanje mira u svetu.

Ovom prilikom, u najkraćim crtama, zadržaćemo se na nekoliko najznačajnijih misli i dela, koja govore o Titu kao vojnom strategu i smelom i veštom komandantu.

Tito i kao generalni sekretar Partije i kao komandant u periodima pre, za vreme i posle drugog svetskog rata ispoljava izvanrednu sposobnost da realno proceni i političku i vojnu situaciju. Smeo i uporan politički rukovodilac i vojni komandant, na bazi realno procenjene situacije, Tito je u svim prilikama blagovremeno donosio smeće odluke i preduzimao odgovarajuće mere i akcije. Drugim rečima, Tito je u svojstvu generalnog sekretara Partije i vrhovnog komandanta, a pri kraju rata i posle rata i kao državnik, kreirao strategiju, kao što je poznato, na političkom, vojnom i državničkom planu. Titova strategija je uvek davala pozitivne rezultate.

Josip Broz Tito je kreirao strategiju na vojnom planu, ali moramo istaći da je veoma teško odvojiti je od strategije na političkom i državničkom planu — ona je jedinstvena i u određenim etapama prednost dobija politička, državnička ili vojna komponenta, zavisno od realne situacije. Ovakav odnos proizilazi iz činjenice što je Josip Broz Tito organizator borbe protiv nemačkih, italijanskih, mađarskih i bugarskih okupatora, kao što je jednovremeno organizator i revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije — za promenu društveno-političkog sistema. Ujedinjujući ove dve komponente Josip Broz Tito je borbu naroda i narodnosti Jugoslavije izdigao i po formi i po sadržini u narodnooslobodilački rat i revoluciju. Sa znalačkom sposobnošću je razotkrio istorijske težnje naroda i narodnosti Jugoslavije za slobodom, demokratskim odnosima, kao i težnje naroda na Balkanu, svesnih da mogu obezbediti egzistenciju i slobodan razvitak jedino u slozi, ako sami rešavaju svoju sudbinu, ako prestanu da budu oruđe velikih imperijalističkih sila Evrope, pa i celog sveta. Jednovremeno, Tito se, proučavajući istorijsku prošlost naroda i narodnosti Jugoslavije, ubedio u njihovu upornost, izdržljivost, herojstvo i spremnost da se bore za slobodu i svoja prava uopšte. I, kao što je poznato, pod Titovim rukovodstvom Partija je uspela da narode i narodnosti Jugoslavije ujedini i pokrene u zajedničku borbu protiv okupatora i njihovih domaćih saradnika.

Komunistička partija Jugoslavije u novonastalim uslovima 1941. godine, iako izvanredno teškim, pod rukovodstvom Tita je produžila svoju revolucionarnu aktivnost na celoj teritoriji Jugoslavije, iako je njena teritorija bila podeljena i anektirana od strane agresora (Nemačka, Italija, Mađarska i Bugarska). Jednovremeno su organizacije KPJ sa visokom svešću za odgovornost pred narodima i na-

rodnostima Jugoslavije organizirano i ubrzano vršile pripreme Partije i radničke klase za dizanje naroda i narodnosti Jugoslavije na ustanak.

Nemačku agresiju na Sovjetski Savez, komunisti, Partija kao celina i progresivni ljudi su ocenili kao sazrevanje uslova za ustanak. Drug Tito, CK KPJ, kao i sve partijske organizacije, dolaze do jedinstvenog zaključka da su ratom između nacističke Nemačke i Sovjetskog Saveza stvoreni objektivni uslovi za oružani ustanak naroda i narodnosti Jugoslavije protivu okupatora.

U teškim momentima 1941. godine, samo izvanredna dalekovidost druga Tita mogla je realno da oceni nastalu situaciju, u momentu kada su nemačke nacističke armije potiskivale divizije Crvene armije i brzo napredovale duboko na teritoriju Sovjetskog Saveza, i da dode do zaključka da je to momenat za oružani ustanak naroda i narodnosti Jugoslavije. Oceniti da je baš taj momenat pogodan za oružani ustanak, mogla je samo ličnost koja, pored izvanredne hrabrosti, poseduje i solidno naučno poznavanje odnosa snaga zaraćenih strana. Ta ličnost je bio Tito, koji je duboko poznao ne samo odnos snaga već i njihov društveno-politički sistem. Tito je temeljno poznao korene nemačkog nacizma i italijanskog fašizma, pa brzi vojni uspesi u 1941. godini ni za momenat ga nisu pokolebali...

Ovo duboko naučno poznavanje protivničkih, savezničkih i svojih snaga, objašnjava činjenicu da je u danima kada su nacističke armije brzo napredovale na teritoriji Sovjetskog Saveza, kada je cela Evropa bila pod čizmom Hitlerovog nacizma i njegovih saveznika, kada su na Dalekom istoku i japanske oružane snage beležile velike uspehe — doneta odluka da se u »tvrđavi Evrope« u dubokoj pozadini fronta, narodi i narodnosti Jugoslavije povedu u oružani ustanak. Ovo nije samo hrabrost, to je izvanredno smela i sudbonosna odluka za narode i narodnosti Jugoslavije. No, Tito kao da je rođen da donosi takve smeke odluke, ne samo u 1941. godini već i u svim drugim sudbonosnim i presudnim momentima za narode i narodnosti Jugoslavije.

Veličina Titove odluke za oružani ustanak 1941, još više se ističe kada se zna da su manje ili više bili isti objektivni uslovi za sve komunističke partije i narode Evrope, pa ipak, kao što je poznato, na opštenarodni ustanak su se digli samo narodi i narodnosti Jugoslavije i albanski narod. Do ovakve odluke je Tito došao jer nije robovao nikakvim šablonima. Titove strategijske koncepcije su nove, stvaralačke, adekvatne konkretnim i opštim uslovima, zasnovane na spremnosti naroda i narodnosti Jugoslavije da se pod njegovim rukovod-

stvom, pod rukovodstvom Partije bore za realizovanje svojih revolucionarnih stremljenja. Zbog toga Titove strategijske koncepcije radikalno odstupaju od klasične strategije za revolucije tipa XIX veka. Zbog toga strategijsko iskustvo druga Tita predstavlja poseban prilog revolucionarnoj borbi radničke klase i potlačenih naroda uopšte.

Tito, dolaskom na čelo KPJ, znao je šta znači izgraditi Partiju koja će biti jedinstvena. Dugogodišnjim upornim radom Partija je uspela do početka ustanka 1941. godine da realizira jednu od osnovnih strategijskih koncepcija za vođenje ustanka — da politički i psihološki pripremi partijsku organizaciju i radničku klasu kao celinu, i široke mase naroda i narodnosti Jugoslavije za predstojeće događaje, za ustanak i odbranu svojih osnovnih prava. Da je ideološko-politička i psihološka priprema naroda bila na visini potvrdili su kasniji događaji. Potpuna uverenost KPJ da je narod politički pripremljen da ide u borbu pod njenim rukovodstvom, omogućila je da njen generalni sekretar Josip Broz Tito, nepuna tri meseca posle propasti i okupacije stare Jugoslavije donese sudbonosnu odluku za oružani ustanak. O materijalnim pripremama naših naroda i narodnosti za rat, Partija je, isto tako, vodila računa. Međutim, njene realne i materijalne mogućnosti na ovom planu su bile minimalne, te je narod povelu na ustanak sa onim količinama oružja i drugih materijalnih sredstava kojima se raspolagalo...

Partija je pod rukovodstvom druga Tita u periodu do nemačkog napada na Jugoslaviju imala izgrađene jasne ciljeve za borbu radničke klase potlačenih naroda, ali, isto tako, i jasno gledanje na opasnosti od fašističke agresije i na tu opasnost više puta ukazivala. Početkom drugog svetskog rata, Josip Broz Tito je, ukazujući na opasnost od fašističke agresije, određivao i ciljeve Partije za odbranu slobode i nezavisnosti naroda i narodnosti Jugoslavije. Međutim, posle sloma stare Jugoslavije, Tito kao generalni sekretar, postavlja nove ciljeve pred Partiju — pripremanje naroda i narodnosti Jugoslavije za borbu protiv okupatora. Od tog momenta pa sve do kraja rata, drug Tito je sve jasnije isticao ciljeve NOR i revolucije, i jednovremeno permanentnom aktivnošću postepeno i realizirao postavljene ciljeve. Precizno utvrđivanje ciljeva ustanka, odnosno u narednim etapama ciljeva NOR i revolucije, bio je jedan od uslova za pokretanje masa na ustanak, odnosno za mobilizaciju širokih masa naroda za njihovo uključivanje u NOR i revoluciju. Sve je ovo omogućilo da se istraje u tako surovoj i teškoj borbi rata kakav je bio rat u Jugoslaviji. Ako se analiziraju mnogobrojni dokumenti CK KPJ i Vrhovnog štaba NOV i POJ, kao i svih partijskih i vojnih tela, može se konstatovati da su strategijski ciljevi ustanka

potpuno odgovarali vekovnim težnjama svih naroda i narodnosti Jugoslavije. Za potvrdu toga pomenućemo samo neke ciljeve koje su Partija i Vrhovni komandant od početka NOR i revolucije isticali.

— Borba za oslobođenje zemlje od okupatora — cilj koji je u potpunosti odgovarao borbenim i slobodarskim tradicijama naroda i njegovim stremljenjima.

— Borba za stvaranje nove Jugoslavije, ravnopravne, demokratske zajednice naroda i narodnosti. Ovako postavljeni strategijski cilj omogućio je da se za njegovu realizaciju mobilišu i bore svi narodi i narodnosti Jugoslavije, jer je otvarao perspektive za nacionalno oslobođenje potlačenih naroda, za afirmaciju i slobodan razvitak svih naroda i narodnosti Jugoslavije. Ovaj je cilj potvrđen u NOR i revoluciji, a posebno na Drugom zasjedanju AVNOJ-a, 29. novembra 1943. godine, u čijim se odlukama vidi put daljeg razvitka i prekretnica državno-pravnog uređenja i odnosa naroda i narodnosti Jugoslavije.

— Borba protivu saradnika okupatora. Saradnici okupatora su, u suštini, bile kontrarevolucionarne snage, ostaci buržoazije stare Jugoslavije. Slamanjem tih snaga omogućeno je da se u razvoju nove Jugoslavije otvore stranice izgradnje socijalizma.

Za uspeh ustanka u celini veoma je značajan problem vojne organizacije, kome su i Partija i drug Tito poklanjali posebnu pažnju. Vojna organizacija ustanka je permanentno usavršavana, poprimajući forme i sadržinu koji su odgovarali ciljevima i postavljenim zadacima u svakoj etapi razvoja oružane borbe i revolucije...

Brz razvoj NOR i revolucije omogućio je krajem decembra 1941. godine da stvaranjem Prve proleterske brigade otpočne viši stepen vojne organizacije i oružanih formacija, odnosno da otpočne proces stvaranja narodne, revolucionarne armije, koja je pred kraj drugog svetskog rata imala preko 60 divizija grupisanih u korpuse i armije. Tako, na dobrovoljnoj osnovi narodi i narodnosti Jugoslavije stvorili su snažnu armiju, brojno jaču nego što bi se mogla stvoriti regularnom mobilizacijom, naoružavana zaplenjenim oružjem od okupatora i neznatnom pomoći od saveznika. Ta je armija u borbama prekaljena i osposobljena da, u konačnom obračunu sa okupatorima, oslobodi celu zemlju. Proterivanjem okupatora, razbijene su i domaće kontrarevolucionarne snage. Armija, stvorena tokom rata, razvijana i usavršavana u poratnom periodu, postala je faktor bezbednosti, slobode, nezavisnosti i mirnog razvitka naroda i narodnosti Jugoslavije.

Na svojevrsan način su Partija i Josip Broz Tito pristupili rešavanju strategijskog problema razvoja vojne organizacije u svim njenim komponentama. U suštini to je bio veoma složen proces, nametnut realnim uslovima u kojima su se našli narodi i narodnosti Jugoslavije, a koji je potpuno odgovarao uslovima ratovanja na specifičnom frontu u Jugoslaviji, odnosno specifičnostima razvoja NOV i POJ.

U izgradnji oružanih formacija, vojne organizacije i armije kao celine, Josip Broz Tito je posebnu pažnju posvetio jedinstvu pogleda, misli i akcije. Skladnom organizacijom i pravilnim izborom kadrova obezbedio je apsolutno jedinstvo u komandovanju i rukovođenju, prenoseći duh jedinstva Partije i na vojna rukovodstva, vojne štabove i jedinice u celini.

Jedinstvo misli i akcije u Partiji — i u političkom i u vojnom rukovodstvu — bili su od primarnog značaja za uspešno vođenje vojnih operacija, odnosno NOR i revolucije kao celine. Ovo je bilo veoma uspešno rešeno i, kao jedan od primarnih strategijskih problema, zaslužuje posebno da se istraži. Moramo posebno istaći da je u tome pored organizacionih i političkih mera posebnu ulogu imala i sama ličnost druga Tita.

Vrhovnom komandantu NOV i POJ Josipu Brozu Titu bilo je poznato da je za uspeh u borbi nužno bilo rešiti problem savezništva. Ovom problemu su i Partija i drug Tito davali poseban, možda i primaran značaj. Znali su da 1941. godine radnička klasa ne može sama krenuti na ustanak. U takvim uslovima trebalo je obezbediti da zajedno sa radničkom klasom krenu na ustanak i svi slojevi naroda i narodnosti, nezavisno od njihove političke, klasne i verske pripadnosti. Pored toga, trebalo je osujetiti nameru okupatora da podeli naše narode i narodnosti, a uslov za osujećenje je bilo njihovo jedinstvo za čije se realiziranje Josip Broz Tito zalagao izvanrednom energijom.

Razvoj NOR i revolucije je potvrdio da je KPJ uspešla da realnim utvrđivanjem ciljeva borbe sve narode i narodnosti Jugoslavije ujedini u jedinstveni front, da ih povede u odlučni boj protiv okupatora i domaćih izdajnika, i da time jednovremeno spreči i građanski rat.

Međutim, rešavajući pitanje ujedinjenja naroda i narodnosti Jugoslavije, Josip Broz Tito je rešavao i problem njihovog opstanka. Duboko je znao da u uslovima koji su u svetu vladali pred početak i tokom drugog svetskog rata, teško mogu narodi Jugoslavije izolo-

vano izvojevati slobodu, a još teže očuvati i obezbediti slobodan razvitak. Ujedinjenje naroda i narodnosti Jugoslavije, pored toga što je izražavalo njihovu davnašnju želju, bilo je i imperativ vremena, koje je Josip Broz Tito realno sagledao i angažovao se na njegovom realiziranju odmah čim je došao na čelo Partije 1937. godine. Razume se, ujedinjenje se moglo realizirati na principima federativnog uređenja nove Jugoslavije, sa apsolutno ravnopravnim statusom svih naroda i narodnosti Jugoslavije.

Problemu savezništva sa narodnooslobodilačkim pokretima susjednih naroda a u određenim momentima i u tesnoj političkoj i operativnoj saradnji sa njima, drug Tito je, isto tako, posvećivao posebnu pažnju. Na taj problem se gledalo sa stanovišta neposredne uzajamne pomoći u borbi protiv zajedničkog neprijatelja — fašističkih agresora i sa stanovišta internacionalističkog duga Partije. U tom duhu je vaspitavano članstvo Partije, a to vaspitanje se prenelo i na oružane formacije i sve organe borbe, jednovremeno i na sve narode i narodnosti Jugoslavije. Ujedno se na ovo gledalo i kao na problem ujedinjenja progresivnih snaga u opštoj borbi protiv zajedničkog neprijatelja — fašizma kao ideologije i konkretno u borbi protiv nemačkih i italijanskih fašističkih okupatora i njihovih saveznika. To je bio put koji je vodio zbližavanju i ujedinjenju svih progresivnih snaga u borbi protiv zajedničkog neprijatelja, za izgradnju novih odnosa među narodima...

Aktivnim zalaganjem Josipa Broza Tita u svojstvu vrhovnog komandanta NOV i POJ, i sekretara CK KPJ na organizovanju kontakata i političke i vojne saradnje sa narodnooslobodilačkim pokretima otpora susjednih naroda jačale su snage antifašističkog bloka u borbi protiv fašističkih agresora, što predstavlja poseban prilog pobedi nad fašizmom.

Međutim, jednovremeno sa ovom saradnjom otvoren je i nov proces međunarodnog upoznavanja i zbližavanja progresivnih snaga i naroda uopšte. Kada se ima u vidu da su fašistički agresori, pa i domaća buržoazija u periodu do drugog svetskog rata i tokom rata, sejali razdor među narodima, onda je ostvareni proces zbližavanja širenjem internacionalizma među narodima od posebnog značaja. Rezultati tog zbližavanja su i danas prisutni i pored svih mračnih sila koje već tri decenije pokušavaju da razruše to prijateljstvo stvoreno tokom rata.

Veoma značajna preokupacija Josipa Broza Tita, i kao generalnog sekretara Partije i kao vrhovnog komandanta, bila je da NOR i revolucija naroda i narodnosti Jugoslavije dobije status ravnoprav-

nog saveznika u antihitlerovskoj koaliciji, jer su svojom borbom dali ne mali doprinos pobjedi nad fašističkim agresorima...

Strategijske koncepcije Josipa Broza Tita u svojstvu vrhovnog komandanta i generalnog sekretara Partije realizirane tokom NOR i revolucije na političkom, opštevojnom i državničkom planu, samo su deo strategijskih problema koje je Josip Broz Tito uspešno rešavao. Pored toga što je rukovodio NOR-om i revolucijom naroda i narodnosti Jugoslavije u celini, drug Tito je jednovremeno, sve do oslobođenja (1945. god.) i neposredno komandovao Operativnom grupom Vrhovnog štaba. Ova okolnost je nalažala jednovremeno rešavanje i problema operativnog i taktičkog značaja. Ta iskustva imaju izvanredan značaj i njih treba posebno proučavati.

Da istaknemo samo neka. Sve operacije Operativne grupe Vrhovnog štaba vođene su u operativnom, a ponekad i u taktičkom okruženju. Međutim, u svim tim operacijama, iako vođenim pod izvanredno teškim uslovima (velika nadmoćnost protivnika u ljudstvu, naoružanju i ratnoj tehnici prema slabo naoružanim jedinicama Vrhovnog štaba, zatim jedinice protivnika odmorne, dobro nahranjene — prema stalno umornim i gladnim jedinicama Vrhovnog štaba i dr.), drug Tito ne samo što je veštima manevrima i žestokim borbama uspevao da probije obruč i izvuče Operativnu grupu iz okruženja, već je iz borbi redovno izlazio kao pobednik, da bi odmah razvijao operacije velikih razmera. Treba se podsetiti samo nekih: prodor — ili tačnije, marš-manevar Grupe brigada u zapadnu Bosnu, zatim bitka na Neretvi, bitka na Sutjesci i mnogo drugih operacija. Ovo operativno iskustvo dobija još veći značaj kada se zna da je tokom drugog svetskog rata bilo dosta bitaka i operacija koje su vođene u okruženju, ali su posebno zapažene ostale samo one u kojima opkoljene jedinice nisu uspele da se probiju.

Svakako, paralelnim ispitivanjem uspešnih operacija u okruženju Operativne grupe Vrhovnog štaba sa sličnim operacijama (slučaj nemačke 6. armije generala Paulusa kod Staljingrada 1942/1943. godine ili Engleza kod Denkerka 1940. godine) razotkrili bi se brojni faktori koji su uticali na njihov ishod, ali bi se jednovremeno sagledala i kreativna sposobnost Josipa Broza Tita kao neposrednog komandanta, koji je u svakoj situaciji reagovao na svojevrstan način.

Govoreći o Josipu Brozu Titu kao kreatoru strategije na političkom, vojnom i državnom planu, nužno je osvrnuti se i na koncepciju opštenarodne odbrane, koju je drug Tito kreirao, kao najadekvatniju ali jednovremeno i najefikasniju formu odbrane nezavisnosti i slobode samoupravne socijalističke Jugoslavije.

Razvoj i uspešan završetak NOR i revolucije predstavljaju izvor za mnoga rešenja sistema opštenarodne odbrane.

Tako, studija NOR i revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije kao i studija oslobodilačkih ratova drugih naroda, daju dovoljno materijala da stvorimo viziju eventualnog rata, u kome bi sticajem okolnosti naši narodi bili dovedeni u situaciju da brane svoju slobodu i nezavisnost.

Od pravilne predstave o eventualnom odbrambenom ratu zavisi izgradnja celokupne strategije, operatike i taktike opštenarodne odbrane.

Jedno od pozitivnih iskustava iz našeg NOR i revolucije jeste da, nezavisno od brojne i tehničke nadmoćnosti eventualnog agresora, narodi i narodnosti Jugoslavije sa uspehom mogu voditi rat na principima opštenarodne odbrane. Svakako, u red pozitivnih iskustava spada i ono kada je stara Jugoslavija kao država bila razbijena, a Tito i Partija to stanje nisu prihvatili, nisu prihvatili podelu Jugoslavije koju su agresori izvršili. Partija je i dalje dejsvovala na celoj teritoriji Jugoslavije i uspela da pokrene sve narode i narodnosti na ustanak.

Ovo iskustvo Vrhovnog komandanta Josipa Broza Tita uneto je i u Ustav, ali ne samo kao odredba, već kao osnovni princip opštenarodne odbrane — da ne treba prihvatiti nikakvo stanje koje bi eventualni agresor nametnuo; naprotiv, nastaviti borbu do konačne pobede. Ovu strategijsku koncepciju drug Tito je istakao 1941. godine, u veoma teškim uslovima i, držeći se nje, i u posleratnom periodu znao je više puta, uvek kada je to situacija nalogala, da čvrsto i odlučno istupi u odbranu prava, slobode i nezavisnosti naroda i narodnosti Jugoslavije.

Vizija o eventualnom ratu nameće i odgovarajuće pripreme za odbranu zemlje, koje ni u kom slučaju ne mogu imati klasične forme i sadržinu. Pripremama, koje se pored materijalnih ogledaju i u izgradnji novog kvaliteta kadra, treba stvoriti adekvatnu organizaciju oružanih snaga, ali jednovremeno izmeniti i osnovna, klasična shvatanja o vođenju rata, organizaciji armije, izmeniti klasične forme strategijskih bitaka, kao i forme napada i odbrane. Zatim, rešiti probleme mobilizacije i celokupnog i svestranog angažovanja naroda u jednom opštenarodnom ratu.

Izučavajući iskustva iz bogate prakse NOR i revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije mogu se dobiti dragocene inspiracije za reša-

vanje mnogih problema strategije, operatike i taktike u sistemu opštenarodne odbrane.

Iskustva koja potiču iz stvaralačkog genija Josipa Broza Tita kao velikog vojskovođe treba sve više razrađivati, analizirati i unositi u vojnu teoriju opštenarodne odbrane.

Iz ovih razloga bilo bi potrebno osnovati poseban institut za proučavanje iskustava druga Josipa Broza Tita na državničkom, političkom i vojnom planu.

(»Vojno delo« br. 6/77)